

Alsónémedi Polgármesteri Hivatala

2351 Alsónémedi, Fő út 58.

Tel: 29/337-101, fax: 29/337-250

alsonemedi@alsonemedi.hu, www.alsonemedi.hu

Szám: 40-⁸.../2016.

ELŐTERJESZTÉS

<u>Készült:</u>	A Képviselő-testület 2017. január 18-i rendkívüli ülésére
<u>Tárgy:</u>	Települési adó rendelettel kapcsolatosan érkezett törvényességi felhívás
<u>Melléklet:</u>	1 db törvényességi felhívás
<u>Előterjesztő:</u>	Vincze József polgármester
<u>Ellenjegyezte:</u>	Dr. Percze Tünde jegyző
<u>Tárgyalás:</u>	nyilvános ülés ☒
	zárt ülés ☐
<u>Elfogadás:</u>	egyszerű többség ☐
	minősített többség ☒

Tisztelt Képviselő-testület!

2016. december 20-án törvényességi felhívás érkezett Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a települési adóról szóló 10/2016. (VIII. 26.) önkormányzati rendelete kapcsán, melyet az előterjesztéshez csatoltan megküldök.

Javaslom az elfogadott rendelet hatályban tartását.

Határozati javaslat
.../2017. (I. 18.) számú határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete megvizsgálta a települési adóról szóló 10/2016. (VIII. 26.) önkormányzati rendelettel kapcsolatosan a Pest Megyei Kormányhivataltól PE/030/1644-1/2016. számon érkezett törvényességi felhívásban foglaltakat.

A Képviselő-testület a törvényességi felhívásban foglaltakkal nem ért egyet, a települési adóról szóló rendeletét változatlan tartalommal hatályban tartja.

Felkéri a Polgármestert, hogy a döntésről a Pest Megyei Kormányhivatalt a törvényességi felhívásban megadott határidőig tájékoztassa.

Felelős: polgármester

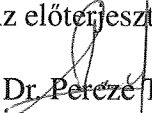
Határidő: 2017. február 3.

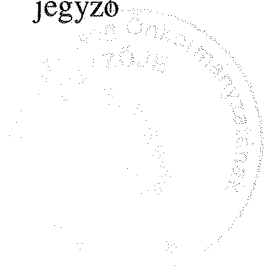
Alsónémedi, 2017. január 16.

Vincze József
polgármester

Az előterjesztés törvényes:

Dr. Percze Tünde
jegyző

PEST MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/030/~~1044~~-1/2016.
Ügyintéző: Serfőző Beatrix
Telefon: (06-1) 235-1719

Tárgy: törvényességi felhívás
Hiv. szám:
Melléklet:

**Nagyközségi Önkormányzat
Képviselő-testülete részére**

Alsónémedi

Tisztelt Képviselő-testület!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés a) pontjában a kormányhivatal számára biztosított törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva [a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 10. § a) pontjában foglalt felhatalmazásra figyelemmel] az Mötv. 132. § (3) bekezdés b) pontja alapján vizsgáltam, hogy a képviselő-testület települési adóról szóló 10/2016. (VIII.26.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) megfelel-e a jogszabályoknak. Vizsgálatom alapján az alábbi

törvényességi felhívással

élek.

1) A jogszabály előkészítése során különös figyelmet kell fordítani az Mötv., a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet (a továbbiakban: IRM) szabályaira.

Az Ör. bevezető részében a rendeletalkotásra felhatalmazást adó rendelkezésként a helyi adókról szóló 1990. évi C. tv. 1. § (1) bekezdése mellett Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) és h) pontja is megjelölésre került. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései azonban rendeletalkotásra való felhatalmazást nem tartalmaznak.

Itt kívánok utalni arra is, hogy a Jat. 8. § (2) bekezdése értelmében nem lehet módosítani a jogszabály megjelölését, a rendelet bevezető részét, a hatályba lépett jogszabályi rendelkezés hatályba léptető rendelkezését. Tekintve, hogy a jogszabály bevezető részének módosítására a Jat. nem ad lehetőséget, ezen logikai egység „hibái, hiányosságai” új, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő tartalmú bevezető résszel rendelkező jogszabály megalkotásával küszöbölhetők ki.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kóf.5.031/2014/3. számú határozatában a következőkre mutatott rá:

„12 A Jat. 8. § (2) bekezdése értelmében „[n]em lehet módosítani a jogszabály megjelölését, a rendelet bevezető részét ...” Ez alapján megalapozott az indítványozó azon állítása, hogy az Ör.

bevezetőjében jelölt jogszabálysértést nem módosítással, hanem új önkormányzati rendelet megalkotásával lehet orvosolni.”

2) A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1/A. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat az illetékességi területén rendelettel olyan települési adót, települési adókat vezethet be, amelyet vagy amelyeket más törvény nem tilt. Az önkormányzat települési adót bármely adótárgyra megállapíthat, feltéve, hogy arra nem terjed ki törvényben szabályozott közteher hatálya. A települési adónak nem lehet alanya állam, önkormányzat, szervezet, továbbá – e minőségére tekintettel – vállalkozó.

Az Ör. 5. §-a kimondja, hogy az adó alanya az a természetes személy, aki az önkormányzat illetékességi területén lévő épületben életvitelszerűen tartózkodik.

Az Ör. – fentiek szerinti – adóalanyokat meghatározó rendelkezése azonban túlterjeszkedett a Htv. 1/A. § (1) bekezdésén. A Htv. 1/A. § (1) bekezdés harmadik mondata ugyanis a települési adó kapcsán a rendeletalkotás korlátjaként kizárja az adóalanyi körből az államot, az önkormányzatokat, szervezeteket, továbbá – e minőségére tekintettel – a vállalkozót (52. § 26. pont).

A Htv. 52. § 26. pontja értelmében vállalkozó a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző

- a) a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó,
- b) a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott mezőgazdasági őstermelő, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben a 600 000 forintot meghaladja,
- c) a jogi személy, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll,
- d) egyéni cég, egyéb szervezet, ideértve azt is, ha azok felszámolás vagy végelszámolás alatt állnak.

A hivatkozott rendelkezések alapján megállapítható, hogy az Ör. 5. §-a nem különböztet az adóalanyok között a törvényi tartalomnak megfelelően.

Az Ör. 3. §-a szerint a rendelet tárgyi hatálya a rendelet hatálya alá tartozó természetes személyek Alsónémedi közigazgatási területén való életvitelszerű tartózkodására terjed ki.

Az Ör. 4. §-a értelmező rendelkezéseket tartalmaz. A hivatkozott szakasz 3. pontja az életvitelszerű tartózkodás, 4. pontja a vélelmezett életvitelszerű tartózkodás, míg 5. pontja a lakcím fogalmát határozza meg.

Az Ör. fogalomrendszerében a természetes személy akkor tartózkodik életvitelszerűen az épületben, ha az számára ténylegesen életvitelszerű lakóhelyéül szolgál, onnan szervezi életét, ott folytatja az életviteléhez szükséges tevékenységeket (alvás, evés, tisztálkodás stb.) és közüzemi szolgáltatásokat vesz igénybe annak kapcsán [Ör. 4. § 3. pont].

Az Ör. 4. § 4. pontja szerint az önkormányzat illetékességi területén lakcímet létesítő személy lakcímen tartózkodását ellenkező bizonyításig életvitelszerű ott lakásnak kell tekintetni függetlenül

attól, hogy más település közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási helyet létesít, vagy amennyiben adóhatósági eljárás, ellenőrzés során a lakó- vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező természetes személy életvitelszerű tartózkodása az épületben megállapítást nyer.

Az Ör. 4. § 5. pontja kimondja, hogy a lakcím a természetes személy lakcímnnyilvántartásban szereplő lakóhelye, ill. tartózkodási helye.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) a lakóhely és a tartózkodási hely fogalma között a tartózkodás célja szerint tesz különbséget: a polgár a lakóhelyén él, míg tartózkodási helyén a lakóhely végleges szándékának elhagyása nélkül tartózkodik.

A törvény értelmező rendelkezései alapján a polgár lakóhelye annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él [Nytv. 5. § (2) bekezdés]. A polgár tartózkodási helye pedig annak a lakásnak a címe, ahol – lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik [Nytv. 5. § (3) bekezdés].

A tartózkodási hely tehát a lakóhelyhez képest kiegészítő jellegű, arról akkor beszélhetünk, ha a polgár lakóhelye (vagyis az életvitelszerűen otthonálul szolgáló hely) mellett egy másik címen is, huzamosabb ideig (vagyis három hónapot meghaladóan) tartózkodik. Fontos kiemelni, hogy tartózkodási helyről csak akkor beszélhetünk, ha a polgárnak van egy lakóhelye, ahova vissza kíván térni, erre utal a „lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül” kitétel. Ebből fakad a tartózkodási hely kiegészítő jellege és egyben ideiglenessége is, hiszen megújítás hiányában öt év elteltével automatikusan megszűnik. Abban az esetben, ha a polgár végleges szándékkal hagyja el a lakóhelyét, nem lehet tartózkodási helyet bejelenteni, hanem a régi lakcímadat törlése mellett új lakóhelyet kell létesíteni.

Az Nytv. 5. § (4) bekezdése szerint a polgár lakcímadata lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címe.

A hivatkozott rendelkezések összevetéséből tehát megállapítható, hogy a települési adó tárgyát a közigazgatási területen való életvitelszerű tartózkodás képezi. Az Ör. 4. § 3. pontja szerint az életvitelszerű tartózkodás nem más, mint a tényleges életvitelszerű lakóhelyen való tartózkodás.

A vélelmezett életvitelszerű tartózkodás fogalmának szabályozása során azonban a jogalkotó az életvitelszerű tartózkodás fogalmát a fentiekől eltérő módon, azt kiterjesztve határozta meg. Az Ör. 4. § 4. pontjának első felében foglaltak alapján ugyanis életvitelszerű tartózkodás alatt a lakcímet létesítő személy lakcímen – amely magában foglalja a polgár lakóhelyének és tartózkodási helyének címét egyaránt – tartózkodását kell érteni, függetlenül attól, hogy más település közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási helyet létesít.

A hivatkozott pont második fele pedig úgy rendelkezik, hogy az adóhatósági eljárás, ellenőrzés során életvitelszerű ott lakásnak kell tekinteni a lakó- vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező természetes személy életvitelszerű tartózkodását is.

Az Ör.-ben a helyi jogalkotó az életvitelszerű tartózkodás tartalmára vonatkozóan három különböző – egy szűk, egy tágabb és egy egészen tág – meghatározást is adott. Az első két definíció esetében az életvitelszerű tartózkodás alapját igazgatási aktus (Nyvt. szerinti lakóhely, illetve lakcím, azaz lakóhely vagy tartózkodási hely) fennállása képezi. A harmadik meghatározás szerint pedig – a lakó- vagy tartózkodási hellyel nem rendelkező személyeknél – az életvitelszerű tartózkodást pusztán a településen lévő épületben való tartózkodás megalapozza.

Fentieket támasztja alá a rendelettervezethez készített részletes indokolás, amely a 6. §-hoz kapcsolódóan rögzíti, hogy „adókötelezettség akkor keletkezik, amikor a magánszemély az önkormányzat illetékességi területén lévő valamely épületbe bejelentkezik, azaz az épület címén lakcímet (lakóhelyet vagy tartózkodási helyet) létesít, avagy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 26. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettsége ellenére lakcímének létesítését, avagy annak módosulását a hivatkozott törvényben előírt 3 munkanapon belül elmulasztja, de minden esetben életvitelszerűen az épületben tartózkodik.”

Az Ör.-ben az életvitelszerű tartózkodás tartalmának meghatározása során – álláspontom szerint – a problémát az okozza, hogy a lakcím, a lakóhely, valamint a tartózkodási hely fogalmak keverednek, illetve nem vagy nem kellően tisztázottak.

Az Ör. 5. §-a értelmében az adó alanya az a természetes személy, aki az önkormányzat illetékességi területén lévő épületben életvitelszerűen tartózkodik. Tekintettel arra, hogy a rendelet alkalmazása szempontjából nem egyértelmű az életvitelszerű tartózkodás tartalma, ezért az adó alanyának meghatározása is problémát jelenthet.

Az értelmező rendelkezések alapján ugyanis az adó alanya lehet a településen életvitelszerű lakóhellyel rendelkező személy, vagy a településen lakcímmel (lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel) rendelkező személy vagy akár az a személy is, akinek a településen sem lakó-, sem tartózkodási helye nincs, de az adóhatósági eljárás során életvitelszerű tartózkodása megállapítást nyer.

Az életvitelszerű tartózkodás fogalmának egyértelmű, pontos és világos meghatározása az Ör.-ben több szempontból is elengedhetetlen. Egyrészt azért mert az életvitelszerű tartózkodás tartalmára vonatkozóan jelenleg nem áll rendelkezésre – jogszabályban meghatározott – egyértelmű jogi definíció. Másrészt az életvitelszerű tartózkodás a települési adó tekintetében az adó tárgyát képezi és ebből adódóan szoros kapcsolatban van mind az adó alanyával, mind az adó alapjával. Ennek következtében a fogalom egyértelmű meghatározása nemcsak jogalkalmazási problémákat okozhat, hanem magának a települési adónak a jogszerűségét is felvetheti.

Az Ör. 6. §-a szerint az adó alapja azon megkezdett napok száma, amely napokon az adófizetésre kötelezett természetes személy életvitelszerű tartózkodása az önkormányzat közigazgatási területén lévő épületben fennáll.

Az Ör. 4. § 6. pontja a megkezdett napok száma, míg 7. pontja a megkezdett nap tekintetében nyújt eligazítást. Az Ör. alkalmazása szempontjából a megkezdett napok száma „azon napok, melyen a természetes személynek az adott épületben a lakcíme fennáll, beleértve a lakcím létesítésének és megszüntetésének napját is”. A 7. pont értelmében megkezdett nap az a nap, amelyen a lakcím az

adott címen fennáll, illetve adóellenőrzés során megállapított életvitelszerű tartózkodás esetében az a nap, amelyen az adóellenőrzésre sor kerül.

Az Ör. 4. § 6. és 7. pontja tekintetében – az életvitelszerű tartózkodás fogalmának meghatározásához hasonlóan – szintén megállapítható, hogy ugyanazon fogalom vonatkozásában két – tartalmában eltérő – meghatározást ad a jogalkotó.

A Jat. 2. § (1) bekezdése szerint a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

Az Alkotmánybíróság határozatában kiemelte, hogy a jogállamiság fontos eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.

A normavilágosság sérelme miatt az alkotmányellenesség akkor állapítható meg az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint, ha a szabályozás a jogalkalmazó számára értelmezhetetlen, vagy eltérő értelmezésre ad módot, és ennek következtében a norma hatását tekintve kiszámíthatatlan, előre nem látható helyzetet teremt a címzettek számára, illetőleg a normaszöveg túl általános megfogalmazása miatt teret enged a szubjektív, önkényes jogalkalmazásnak. Ha egy jogszabály törvényi tényállása túl elvont, túl általános, akkor a jogszabály rendelkezése a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszhető vagy leszűkíthető. Az ilyen jogszabály lehetőséget ad a szubjektív jogalkalmazói döntésre, a különböző jogalkalmazók eltérő gyakorlatára, a jogegység hiányára. Ez csorbítja a jogbiztonságot.

Az adó tárgya és az adó alanya tekintetében az „életvitelszerű tartózkodás”, továbbá az adó alapja esetében a „megkezdett napok” tartalma egyértelmű meghatározásának hiánya jogbizonytalanságot okoz, mivel nem zárja ki az önkényes jogalkalmazás lehetőségét. Az Alkotmánybíróság következetesen alkalmazott gyakorlata szerint az ilyen jellegű szabályozás sérti a jogbiztonság alkotmányos elvét.

Az Ör. 4. § 10. pontja szerint egyszerűsített foglalkoztatás „az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 1. §-ban foglaltak”.

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény 1. §-a – többek között – a törvény hatályáról, a törvény alkalmazási köréről, az egy naptári napon foglalkoztatott munkavállalók létszámának meghatározásáról és a munkaviszonyok együttes időtartamának meghatározására vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

Az Ör. hivatkozott pontjában szereplő fogalom meghatározása tehát szintén nem felel meg a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek.

3) Az Ör. 6. §-a értelmében az adó alanya az a természetes személy, aki az önkormányzat illetékességi területén lévő épületben életvitelszerűen tartózkodik. Az Ör. 3. § (2) bekezdés a)-f) pontjai szerint a rendelet személyi hatálya nem terjed ki azokra a természetes személy adóalanyokra,

akik a közigazgatási területen lévő épületben annak tulajdonosaként, haszonélvezőjeként, özvegyi jog jogosultjaként, vagyonkezelőjeként, önkormányzati lakás bérletjeként vagy ezek hozzátartozójaként él életvitelszerűen, továbbá azokra a személyekre sem, akik a közigazgatási területen lévő szállásépület lakói.

Az Ör. 8. §-a az adómentességre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. A hivatkozott szakasz a)-e) pontjai szerint mentesül a települési adó alól – a feltétel fennállásának időtartamára – az a természetes személy, aki nem töltötte be a 18. életévét, középiskola vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott, teljes vagy részmunkaidős munkaviszonnyal rendelkezik, rendszeres pénzellátásban részesül.

Az egyszerűsített foglalkoztatás, valamint a rendszer pénzellátás tekintetében az Ör. 4. § 10. és 11. pontja tartalmaz némi eligazítást, ugyanakkor a munkaviszonyra vonatkozóan nem. Az Ör. 8. § (2) bekezdés d) pontja kimondja, hogy a teljes vagy részmunkaidős munkaviszonyt, mint mentességi okot munkaszerződéssel, kinevezéssel, munkáltatói vagy NAV igazolással kell igazolni. A kinevezésre, illetve a NAV igazolásra való utalás arra enged következtetni, hogy a jogalkotó nemcsak a munkaszerződéssel létrejövő viszonyokat tekinti munkaviszonynak, hanem ennél tágabb kört ért alatta, ennek pontos meghatározása azonban elmaradt.

A települési adó felhasználását a jogalkotó a Htv.-ben meghatározott célhoz kötötte. A törvény 1/A. § (5) bekezdése szerint ugyanis a települési adót az önkormányzat fejlesztési célra és települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használhatja fel.

Az Ör. fenti rendelkezéseinek összevetéséből megállapítható, hogy a települési adó megfizetése egy viszonylag szűk adózói csoportot terhel. Egy olyan csoportot, amely a településen tulajdonnal, vagyoni értékű joggal, önkormányzati lakás bérleti jogával nem rendelkezik, illetve ezen jogokkal rendelkezőknek nem hozzátartozói, továbbá nem minősülnek tanulónak, foglalkoztatásuk nem megoldott és rendszeres pénzellátásban sem részesülnek. A települési adót tehát éppen azoknak a személyeknek kellene megfizetniük, akik vagyoni vagy jövedelmi viszonyaik alapján szociálisan rászorultnak minősülnek és akik ellátásának finanszírozására – a Htv. rendelkezései alapján – az adó felhasználható.

A rendelettervezetkezhez készített előzetes hatásvizsgálat 1. pontja a rendelet megalkotásának társadalmi hatásaként a közbiztonság, közegészségügy helyzetének javulását jelöli meg. A környezeti és egészségi következmények körében a hatásvizsgálat a következőt tartalmazza: „a rendeletben foglalt előírások a káros következményeket, negatív hatásokat csökkentik a településen”. A hatásvizsgálat 4. pontja a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit „a bevételek növelése a gyermekvédelmi, egészségügyi és szociális ellátórendszer feltételeinek javítása, a közbiztonság színvonalának emelése érdekében” jelöli meg.

Az Ör. elfogadását tárgyaló napirendi pont keretében az is elhangzott, hogy a rendelet elfogadásának célja „az adóbevételek növelése, a plusz költségek fedezése (hiszen a jelenlét miatt többet kell fordítani a közbiztonságra, egészségügyre, játszóterek karbantartására, felújítására stb.), ill. a legális és törvényi előírásoknak megfelelő munkavállalás növelésére.”

Az Ör. hivatkozott rendelkezései, valamint a hatásvizsgálatban foglaltak alapján megállapítható, hogy a települési adó bevezetése a településen jelentkező negatív hatások csökkentését, a közbiztonsági, közegészségügyi, valamint az illegális munkavállalással kapcsolatos problémák kezelését hivatott szolgálni.

Az adóztatás célja a köztelherviselés terheinek forrás biztosítása, azaz, hogy minden állampolgár, minden gazdasági szervezet jövedelmével arányosan járuljon hozzá a közterhek finanszírozásához. A helyi adókról szóló törvény módosításához fűzött indokolás szerint a jogalkotó a települési adó bevezetésének lehetővé tételével az önkormányzatok adóztatási mozgásterét kívánta bővíteni. Az önkormányzat illetékességi területén bevezetett települési adó, illetve az adórendeletben foglalt előírások célja nem lehet a káros következmények, negatív hatások csökkentése, az illegális munkavállalás visszaszorítása, nem szolgálhat a településen élő és pontosan meghatározható csoport (vendégmunkások) letelepedésének, életvitelszerű tartózkodásának megakadályozására.

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) a XXVII. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

A szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga magában foglalja a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot. A Magyarország területén törvényesen tartózkodó személyek – magyar állampolgárok, érvényes útiokmányokkal rendelkező külföldiek stb. – belátásuknak megfelelően jogosultak a lakóhely, vagy a tartózkodási hely önmaguk számára történő meghatározására, ebben nem korlátozhatók.

A szabad mozgás és tartózkodás joga a következő részjogosítványokból tevődik össze: az ország területén való szabad mozgás, a lakóhely szabad megválasztása, illetve a letelepedési szabadság. Emellett a mozgásszabadság szorosan összefügg a személyes szabadsággal is, hiszen ennek korlátozása eleve együtt jár a szabad mozgás jogának korlátozásával is. Fentiek értelmében alapjogi védelem alá esik a költözés, a lakóhely szabad megválasztásának és az ország elhagyásának joga.

A helyi önkormányzatoknak nincs felhatalmazásuk arra, hogy meghatározott társadalmi csoportot vagy jól körülhatárolható személyi kört valamely település elhagyására szorítsanak vagy megnehezítsék a letelepedésüket rendeleteikkel.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Etv.) 8. §-a alapján hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt – többek között – faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagyoni helyzete vagy egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8.

§-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne [Etv. 9. §].

Az Etv. 8. §-a a közvetlen diszkriminációra vonatkozó védett tulajdonságokat sorolja fel, a 9. §-a pedig a közvetett diszkriminációt határozza meg. Ez utóbbi lényege, hogy a szabályok formálisan mindenkire egyformán vonatkoznak, tartalmában azonban csak egy jól körülhatárolható csoportot sújt hátránnyal. Az Etv. 8. § q) pontja és t) pontja alapján a szociális rászorultság védett tulajdonságnak minősül.

Az emberi jogokat védő nemzetközi és hazai fórumok közel azonos módszereket alkalmaznak a diszkrimináció megítélése kapcsán. Ezek szerint ha nem az alapjogokat érintő megkülönböztetésről van szó, akkor a megkülönböztetés elfogadható, ha legitím cél érdekében, egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között, ésszerű indok alapján történik a különbségtétel.

Az Ör. hivatkozott rendelkezései tehát azon túl, hogy nem felelnek meg az adóztatás céljának sértik az Alaptörvénynek a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, továbbá ellentétes az Etv. 8. § és 9. §-ával. Az Ör.-ben foglalt szabályozásnak tárgyilagos megítélés szerint nincs – a hatályos magyar jogrendszer alapjogi standardjai szerint – elfogadható indoka.

Az Mötv. 134. § (1) bekezdés első mondatában foglaltak alapján ezért felhívom a T. Képviselő-testületet, hogy a törvényességi felhívást a kézbesítést követő

45 napon belül

tűzze napirendjére, és az Ör.-t – a kifejtett indokokra tekintettel – helyezze hatályon kívül. Az Ör. hatályon kívül helyezésére a Jat. 9. §-ában meghatározott rendelkezések figyelembe vételével kerülhet sor.

Az Mötv. 134. § (1) bekezdés második mondatában meghatározott törvényi kötelezettségnek eleget téve vizsgálják meg a törvényességi felhívásban foglaltakat és az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értésükről a kormányhivatal részére – a fentiekben meghatározott határidőn belül – írásban adjanak tájékoztatást.

Szükségesnek tartom jelezni, hogy az Mötv. 134. § (2) bekezdése alapján a megadott határidő eredménytelen letelét követően a törvényességi felügyeleti eljárás körébe tartozó egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörömben hozok döntést.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Tarnai Richárd
kormány megbízott
